

Dějiny estetiky – 17. století a klasicismus

Klasicismus

- umělecký směr v Evropě 17. a 18.st.

Hlavní znaky

- navázal na ideály renesance
- pevný systém estetických pravidel a norem
- souvisel s racionalistickou filozofií
- důraz na rozumovou kázeň a střídmost
- tužby jedince musí ustoupit před společenskými normami
- snaha o návrat k uměřenějším a klasičtějším formám

Hlavní rysy estetických teorií v období klasicismu

- a) krása je objektivní, je vlastností reálných předmětů
- b) krása závisí na vhodných proporcích (harmonii)
- c) při posuzování krásy je nejdůležitější rozum
- d) krása je přítomná v přírodě i v umění
- e) umění se má řídit přesně danými pravidly
- f) antická díla jsou vzorem vrcholného umění

Architektura

Hlavní znaky

- jednoduché zdobení
- např. trojúhelníkové štíty
- rovné čisté linie
- antické sloupy

- budovy – banky, nemocnice, divadla,
francouzské parky a zahrady

Malířství

- pevná kresebná linie
- světlo modeluje tvary
- celek působí klidně, přísně, vyrovnaně a pateticky
- důraz na objektivitu
- vyvážená kompozice
- antické náměty

Nicolas Poussin

Jacques Louis David

Estetické teorie - umělci

Nicolas Boileau-Despréaux

- dílo - Umění básnické (1674) – inspirace antikou, stalo se vzorem a myšlenkovým základem pro 150leté období klasicismu ve Francii, dává obecné rady básníkům:
 - autor se má vyvarovat extrémů,
 - obrátit se k zdravému rozumu,
 - měl by se stranit jednotvárného stylu a přízemnosti,
 - smysl vět by neměl zaostávat za zvukem veršů
-
- rozum je hlavním kritériem umění a vkusu
 - krása je jednoduchá, prostá a přirozená

Autoři klasicistních dramat

Jean Racine

- tvůrce psychologických tragédií
- teoretické myšlenky - důraz na rozum a zdravý úsudek, poezie má morální cíle, zároveň by měla bavit a vzrušovat

Pierre Corneille

- v jeho tragédiích konflikt povinnosti a osobního citu, jednání hrdinů musí vykazovat racionální rysy - ctí společenské normy
- ale
- umění se má především líbit jak dvoru, tak i lidu

Estetické teorie filozofů 17. století

René Descartes

naše vkusové soudy jsou zcela subjektivní

Co je krásné? - je třeba vystríhat se extrémů,
krása určitých poměrů spočívá v tom, že jsou
lépe dokazatelné v matematickém smyslu

snaha o přírodovědné vysvětlení estetického
zážitku – vědecká perspektiva

Thomas Hobbes

- „nic nemůže být v mysli, co nebylo dříve ve smyslech“
- představa subjektivnosti všech soudů
- lidská mysl posuzuje a vytváří umění – naše hodnocení závislé na emocích
- klíčová role fantazie v estetickém vnímání

Gottfried Wilhelm Leibniz

- poznání krásy je založeno na vkusu
- umíme říci, co je pěkné, ale nedovedeme to racionálně vysvětlit
- později krásno odvozuje z míry, proporcí a čísel

